

KADİFE DARBEDEN ASKERÎ DARBEYE - 11

Hz. Musa, “Kavga Eden İki Adam” Ve “Yargısız İnfaz”

Prof. Dr. Burhanettin Can

(Milli Gazete, 30 Eylül 2016)

Giriş

15 Temmuz Askerî darbe girişimi sonrasında Türkiye’de “**Açığa alma, Tutuklama ve İhraç listesinde**” yer alan insanların, herhangi bir belge sunulmadan ve yargı önüne çıkarılmadan, memuriyetten ihraç edilmesi ve/veya “mallarına el konulması” (ihtiyatî tedbir) konusu, bu yazıda, “*Hz. Musa ve Kavga Eden İki Adam*” olayı çerçevesinde ele alınıp değerlendirilecektir.

“Kavga Eden İki Adam”, Hz. Musa ve “Yargısız İnfaz”

Burada, Gençlik döneminin belli bir evresine kadar sarayda büyüyen ve yaşayan Hz. Musa’nın, sokakta kavga eden iki adama rastladığı zaman, başına gelen olay, bizim konumuzla ilgili olduğu için, ele alınmaktadır.

Kur’an, bu olaya yer vermeden önce, “*erginlik çağına/”yiğitlik çağına*” ulaşıp olgunlaşmış olan Hz. Musa’ya, Allah’ın “*hüküm, hikmet*” ve “*ilim vererek*” ödüllendirdiğini belirtmektedir (28 Kasas 14).

Bundan sonraki ayette ise, Hz. Musa’nın şehirde kavga eden, birisi kendi kavmi İsrail oğullarından, diğeri de, Firavun’un kavmi Kıptilerden olan iki kişinin kavgasına müdahale ettiği ifade edilmektedir:

“(Musa,) Halkının haberi olmadığı bir zamanda şehre girdi, orda kavga etmekte olan **iki adam** buldu; *bu kendi taraftarlarından, şu da düşmanlarından. Derken taraftarlarından olan, düşmanlarından olana karşı ondan yardım istedi. Bunun üzerine ona bir yumruk attı ve işini bitiriverdi.*” (28 Kasas 15).

Kendisine *ilim, hikmet ve hüküm verilmiş olan Hz. Musa’nın* ilk yapması gereken iş, kavga eden tarafları ayırıp, tarafları dinlemek, sonra da kararını açıklayıp gereğini yapmak şeklinde bir arabuluculuk/hakemlik yapmak olmalıydı. Ayete göre, Hz. Musa, böyle davranmadı; hiçbir sorgulama yapmadan, kendi kavminden olana yardım ederek *Kıpti’yi bir yumrukla öldürmüş, yani “yargısız infaz”* yapmıştır.

İlim, hikmet ve hüküm sahibi olan Hz. Musa, bir an için, muhtemelen, İsrailoğullarının maruz kaldığı zulme karşı duyduğu öfkenin ve “heyecanlı kişiliğinin” tesiri altında kalarak yanlış bir tutum, tavır ve davranış sergilemiştir.

Hz. Musa, yaptığı davranışın yanlış olduğunu hemen anlamış ve “*Sonra da: «Bu şeytanın işindedir; o, gerçekten açıkça saptırıcı bir düşmandır»*” (28 Kasas 15) demiştir. Yaptığı bu hata-

dan dolayı; *«Rabbim, gerçek şu ki, ben kendi nefsim zulumettim, artık beni bağışla.»* diyerek Allah'tan af dilemiştir (28 Kasas 16). Allah da onu bağışlamıştır (28 Kasas 16). Allah'ın kendisini bağışlaması üzerine, Allah'a *«Rabbim, bana verdiğin nimetler adına, artık suçlu-günahkârlara destekçi olmayacağım.»* (28 Kasas 17) sözünü vermiştir.

Bugün 15 Temmuz Askerî Darbe Girişimi sonrasında, darbecilerle ilgili başlatılan temizlik operasyonlarında, “Açığa Alma, Tutuklama ve İhraçla” ilgili işlemlerde, Hz. Musa gibi davranılmakta, gerekli belge, delil ortaya konmadan, muhataplar yargılanmadan öfke ile cezalandırılmaktadır. Bu kararları verip uygulayanlar, şeytanın tuzağına düşerek “kendi nefislerine zulmetmekte”; muhataplara da “yargısız infaz” uygulamaktadırlar.

Ancak daha sonraları, *“Açığa Alma, Tutuklama ve İhraçla”* ilgili işlemlerde *Başbakan ve Cumhurbaşkanı, “at izi, it izine karışmıştır”* diyerek, hata yapıldığını ifade etmişlerdir. *Tıpkı Hz. Musa'nın birinci günkü kavga da takındığı tavırdan dolayı hata yaptığını, söylemesi gibi.*

Bir gün önce Hz. Musa'dan yardım isteyen, kendi kavminden olan şahıs, ertesi gün bir başka Kıpti ile kavga ederken gene Hz. Musa'dan yardım istemiştir:

“Bir de baktı ki, dün kendisinden yardım isteyen (kişi, bugün de) kendisine yardım için bağıyor. Musa, ona dedi ki: «Sen gerçekten açıkça bir azgınsın.»” (28 Kasas 18)

Ancak *«Sen gerçekten açıkça bir azgınsın.»* dediği, aynı *“suçlu-günahkâra”* gene *“destekçi olmağa”* kalkmıştır (28 Kasas 19). Bunun üzerine, Kıptilerden olan Şahıs, *“«Ey Musa, dün birini öldürdüğün gibi, bugün de beni mi öldürmek istiyorsun? Sen yeryüzünde yalnızca bir zorba olmak istiyorsun, ıslah edicilerden olmak/ ara buluculardan olmak istemiyorsun.»*”(28 Kasas 19) uyarısında bulunarak; yaptığı işin, adeta *“yargısız infaz”* olduğunu, *“zorbalık olduğunu”* hatırlatmak istemiştir.

Ne yazık ki 15 Temmuz ihanet hareketi sonrasında, darbecilerle ilgili başlatılan temizlik operasyonlarında, *“Açığa Alma, Tutuklama ve İhraçla”* ilgili işlemlerde, **hata yapıldığı söylenmiş olmasına rağmen, Hz. Musa'nın yaptığı gibi, gene aynı hataların yapılmasına devam edilmektedir.**

Hz. Musa, ikinci günde karıştığı olayın devamını getirememiştir. Çünkü birinci gün öldürdüğü adamdan dolayı sarayda, kendisi hakkında ölüm kararı vermek üzere bir toplantı yapıldığı haberi, **“Şehrin öbür yakasından koşarak gelen bir adam”** tarafından kendisine ulaştırılmıştır. Haberci, şehri terk etmesinin yararlı olacağını ona söylemiştir (28 Kasas 20).

15 Temmuz ihanet hareketi de, sadece sürecin bir parçasıdır; süreç devam etmektedir. Ana amaç, sadece siyasî iktidarı iktidardan düşürmek değil; aynı zamanda da yeni sosyolojik fay hatları inşa ederek Türkiye'yi sosyolojik olarak bölmektir, **Suriyeleştirmektir.** Sosyolojik savaşın etkileri anında değil, yıllar sonra görülebilir, yavaş ve tedricidir. Farkına varıldığı zaman da *“kurbağa haşlanmış”* ve iş bitmiştir.

Bu nedenle bugün, sosyolojik savaş amaçlı bir darbe girişimi stratejisinin izlendiği göz önüne alınarak bir tuzağa düşülmemelidir. Adil bir yargılama süreci, acilen devreye sokulmalıdır. Bu süreçte Türkiye, gizli sosyolojik savaş ajanlarına karşı teyakkuz halinde olmalıdır.

Başta şer ittifakı(ABD-İngiltere-İsrail-Siyonizm) olmak üzere Batı dünyası, Türkiye'ye savaş açmış bulunmaktadır. Hz. Musa'yı uyararak yardımcı olmak için **“şehrin öbür yakasından koşarak gelen adam”** gibi, siyasal iktidarın dışında olup da Türkiye'nin ve İslâm dünyasının geleceği için yardımcı olmak isteyen insanlar, yapılar, hareketler vardır, var olacaktır. Bunlar farklı görüş ve teklifler yapabilirler. **Lütfen, durun ve söz söyleyenleri dinleyin ve söylenenler üzerinde tefekkür edin. Bu süreçte, iyi niyetle ortaya konan her karşı görüşü, düşmanlık ve hainlik olarak görmek, nitelendirmek ve suçlamak yanlıştır, tehlikelidir.**

Hz. Musa'nın, yaptığı hatadan dolayı; **«Rabbim, gerçek şu ki, ben kendi nefsimi zulmettim, artık beni bağışla.»** (28 Kasas 16) demesi gibi bu süreçte hata yaparak nefesine zulmetmiş olanlar olabilir.

“Nefsine Zulmetmek”

Hz. Musa, yaptığı davranışın yanlış olduğunu anladığında; **“«Bu şeytanın işindedir; o, gerçekten açıkça saptırıcı bir düşmandır»**” (28 Kasas 15), **«Rabbim, gerçek şu ki, ben kendi nefsimi zulmettim, artık beni bağışla.»**(28 Kasas 16) ve **«Rabbim, bana verdiğin nimetler adına, artık suçlu-günahkârlara destekçi olmayacağım.»** (28 Kasas 17) demesi, çok genel bir mesaj ihtiva etmektedir.

O nedenle Hz. Musa'nın başına gelen bu olayı, sadece Hz. Musa'ya özgü olarak algılamak yanlıştır. Allah'ın ilim, hikmet ve hüküm verdiği, seçip peygamber yapacağı bir kulunun başına bu tür olayların gelmesine müsaade etmesinin sebebi, ondan sonra gelecek mü'min nesilleri eğitmek ve onlara yol göstermek içindir.

Öyleyse **“nefsine zulmetmekten”** kasıt nedir?

Zulüm, **“haddini aşıp, bir hakkı/bir şeyi, ait olduğu yerin dışında başka bir yere koymaktır”**(2). Adaletin zıddıdır.

“Nefsine zulmetmek” tabiri, Kuran'da değişik ayetlerde yer almaktadır (7 Araf 23; 11 Hud 101; 16 Nahl 118; 3 Ali İmran 117). Konuyu en güzel bir şekilde açıklayabilecek olan, ilk yaratılış olayından bahseden ayetlerdir. Allah, Hz. Âdem ile eşini Cennete yerleştirmiş ve onlara; **«Ey Adem, sen ve eşin cennette yerleş. İkiniz de ondan, neresinden derseniz, bol bol yiyin; ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz.»** (2 Bakara 35; 7 Araf 19), **«Şeytan(İblis) gerçekten sana da, eşine de düşmandır; sakın sizi cennetten sürüp çıkarmasın, sonra mutsuz olursun.»** (20 Taha 117), **“Senin acıkmaman ve çıplak kalmaman cennette kalmana bağlıdır.»** (20 Taha 118), **“gerçekten sen burada susamayacaksın ve güneş altında yanmayacaksın da.»** (20 Taha 119) şeklinde bir açıklama yaparak, tâbi oldukları hukuku belirlemiştir. Va'zedilen hukuk sisteminde tek yasak, özel bir ağaca yaklaşmamak, onun meyvesinden yememektir. Bu ihlâli

yaptıkları zaman, *“zalimlerden olacaklar, cennetten çıkarılacaklar, çıplak kalabilecekler, aç, susuz kalabilecekler, güneş altında yanabileceklerdir.”*

Kendilerine tayin ettiği hukuk kurallarını çiğneyip yasak ağacın meyvesinden yediklerinde, Allah onlara, **«Ben sizi bu ağaçtan men etmemiş miydim? Ve şeytanın da sizin gerçekten apaçık bir düşmanınız olduğunu söylememiş miydim?»** (7 Araf 22) dediğinde; Hz. Âdemle eşi, **«Rabbimiz, biz nefislerimize zulmettik**, eğer bizi bağışlamazsan ve esirgemezsen, gerçekten hüsrana uğrayanlardan olacağız.» (7 Araf 23) şeklinde cevap vermişlerdir.

Va'zedilen hukuk sistemini bozdukları için, *“zalim”* olmuşlar; zalim oldukları için de kendilerine bahşedilen nimetlerden mahrum kalmışlardır. Ruhlarının ve bedenlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak nimetlere getirilen kısıtlama ile kendi kendilerini cezalandırarak, kendilerine zulmetmişlerdir.

Hz. Musa'nın *“ben nefsimi zulmettim”* ifadesi ile *“suçlu-günahkârlara destekçi olmayacağım”* ifadesi arasında, Hz. Âdem olayına benzer bir ilişki vardır. Hz. Musa, kavga eden iki adam olayında, kendisine verilen ilim, hikmet ve hükme uygun davranmamış, gerçeği araştırmadan, suçlu suçsuz ayırımı yapmadan, kendi kavminden olanın tarafında yer alarak, ilâhi sünnete aykırı davranmış; ilâhi sünnetin yasalarını ihlal ederek suç işlemiştir. Bundan dolayı da nefsinde zulmetmiştir.

Sonuç: Ey iman edenler “nefsinize zulmetmeyin”

Bugün, 15 Temmuz İhanet hareketi sonrasında “Açığa Alma, Tutuklama ve İhraç Etme” ile ilgili tutulan yol ve yaklaşım ile Hz. Musa'nın Kavga eden iki adamla ilgili takındığı tavır arasında bir benzerlik vardır.

15 Temmuz İhanet Hareketi sonrasında, 2400 civarında akademisyen, binlerce öğretmen ve memur, genel olarak, istisnaları olabilir, Hz. Musa'nın *“kavga eden iki adam”* olayında olduğu gibi, suçlananlara hiçbir şey sorulmadan, savunma hakkı verilmeden, yargı önüne çıkarılmadan, hattâ ve hattâ ne ile suçlandıkları gerektiği gibi izah edilmeden, *MİT, istihbarat raporları ve idari amirlerin görüşlerine dayanılarak, üniversitelerden ve çeşitli devlet dairelerinden ihraç edilmişlerdir.*

Hz. Musa'nın sorgusuz sualsiz, bir adamı vurup öldürmesi ile bu uygulama arasında ne fark vardır?

İzlenen bu yol, yanlıştır ve “yargısız infazdır”. Bu, iyi bir gelenek oluşturmayacak; gelecekte de hep örnek alınacaktır.

O nedenle ***Ey Allah'a ve Ahiret'e iman edenler, “Zulmedenlere eğilim göstermeyin, yoksa size ateş dokunur.”(11 Hud 113).***

28 Kasas 15-19 ayetleri kapsamında dile getirilen hata, sadece farklı kavimlerle ilgili olmayıp, aynı zamanda farklı siyasî parti, cemaat, tarikat, mezhep ve din mensupları arasındaki adaletsiz tutum, tavır ve davranışlar için de geçerlidir.

Kendisine *ilim, hikmet ve hüküm* verilmiş olan *Hz. Musa*, yukarıda ifade edilen hatayı yapabiliyorsa; bugünkü liderler de, hata yapabilir; hata yapma ihtimalleri çok çok daha yüksektir. Bugünkü liderlere hatırlatma yaparak yardımcı olmak; Allah'a ve Ahiret'e iman eden, "temiz akıl", "salih amel" ve "fazilet" sahiplerinin" sorumluluğudur:

"... Yeryüzünde bozgunculuğu önleyecek fazilet sahibi kişiler bulunmalı değil miydi? Zulmedenler ise, içinde buldukları refahın peşine düştüler. Onlar, suçlu-günahkârlardı."(11 Hud 116).

Öyleyse; Ey Allah'a ve Ahiret'e iman eden "temiz akıl", "salih amel" ve "fazilet" sahipleri, sorumluluğunuzu yerine getirin!

HENÜZ VAKİT VARKEN; YARIN ÇOK GEÇ OLABİLİR!

Kaynaklar

1-Yazır, E.H., Hak Dini Kur'an Dili, Azim Dağıtım, İstanbul, cilt 1, s: 276.